

**Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap**

> Retouradres Postbus 16375 2500 BJ Den Haag

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

Rijnstraat 50
Den Haag
Postbus 16375
2500 BJ Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Onze referentie
474778

Datum 28 januari 2013
Betreft Antwoorden op Kamervragen van het lid Smits (SP) over het bericht dat leerlingen na hun eindexamen nog naar school moeten om de urennorm te halen (kenmerk 2012Z22975, ingezonden 27 december 2012).

Bijgaand treft u aan mijn antwoorden op de vragen van het lid Smits (SP) over het bericht dat leerlingen na hun eindexamen nog naar school moeten om de urennorm te halen (kenmerk 2012Z22975, ingezonden 27 december 2012).

De staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,

Sander Dekker

2012Z22975

Vragen van het lid Smits (SP) aan de staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap over het bericht dat leerlingen na hun eindexamen nog naar school moeten om de urennorm te halen (ingezonden 27 december 2012).

Datum

Onze referentie

1

Wat is uw oordeel over de ontstane situatie op het Kentalis Kompas, waarbij leerlingen na hun eindexamen 60 uur terug moeten komen om te voldoen aan de 1040-urennorm? Deelt u de verontwaardiging van het Landelijk Actie Komitee Scholieren (LAKS), dat deze situatie 'van de gekke' noemt¹?

Om een goed oordeel te kunnen geven over deze situatie is het van belang te weten dat het hier een school voor (voortgezet) speciaal onderwijs (vso) betreft. Leerlingen in het vso kunnen nu nog niet op de eigen school een centraal examen afleggen. Het afleggen van een examen kan door inschrijving als extraneus op een reguliere voorschool of via het staatsexamen. Leerlingen doen vaak gespreid over meerdere jaren, of in het geval van staatsexamen: tijdvakken, examen. De tijd na de eerste examens kan gebruikt worden voor de voorbereiding op de andere onderdelen.

De Inspectie van het Onderwijs heeft aangekondigd in schooljaar 2012/2013 toe te zien op naleving van de wettelijke kaders voor onderwijstijd in het vso. In het vso geldt dit schooljaar (2012/2013) nog een norm van 1000 uur voor alle leerlingen in alle leerjaren. Met ingang van 1 augustus 2013 (inwerkingtreding wet kwaliteit (v)so) wordt de norm voor de leerlingen in het uitstroomprofiel vervolgonderwijs geharmoniseerd met die geldend voor het regulier voortgezet onderwijs. Vanaf die datum geldt in dit uitstroomprofiel een urennorm van tenminste 700 uur in het laatste examenjaar. Verder geldt er vanaf 1 augustus 2013 in zowel het voortgezet speciaal onderwijs als het reguliere voortgezet onderwijs een norm van 1040 uur voor de eerste twee leerjaren en een norm van 1000 uur in de overige leerjaren. Er is in het betreffende (examen)leerjaar dus noch in de huidige situatie, noch in de nieuwe situatie per 1 augustus 2013 sprake van een 1040-urennorm, zoals de vraag suggereert.

Bij Kentalis Kompas is de situatie historisch gegroeid dat haar leerlingen gelijktijdig met leerlingen uit het reguliere onderwijs examen doen, en daarna geen onderwijs meer behoeven te volgen. Daar ging Kentalis Kompas voor schooljaar 2012/2013 ook van uit. Voor het vso en het reguliere voortgezet onderwijs gelden voor het examenjaar op dit moment echter verschillende wettelijke urennormen: 1000 uur in het vso en 700 uur in het reguliere voortgezet onderwijs. Vanwege de aankondiging van de inspectie dat toegezien zal worden op de naleving van de wettelijke urennorm (die voor schooljaar 2012/2013 in het laatste examenjaar van het vso dus nog 1000 uur bedraagt) heeft Kentalis Kompas aangegeven meer uren te moeten gaan inplannen dan aanvankelijk beoogd. Omdat in het examenjaar minder dagen beschikbaar zijn voor het verzorgen van onderwijs dan in een regulier schooljaar, zou dat onderwijs ook na de examens verzorgd worden.

Vanaf schooljaar 2013/2014 zullen de wettelijke urennormen voor vso en regulier voortgezet onderwijs echter worden geharmoniseerd. Ik heb daarom met de inspectie afgesproken dat de inspectie in het schooljaar 2012/2013 bij het toezicht op de nale-

---

¹ Metro, 18 december 2012.

ving van de urennorm bij leerlingen in het voortgezet speciaal onderwijs die examens doen, coulant zal omgaan met die urennorm. Voor leerlingen in het voortgezet speciaal onderwijs die gespreid examens doen, geldt dit voor het laatste examenjaar.

Datum

Onze referentie

Er kunnen overigens ook goede *onderwijskundige* redenen zijn om nog na de examens onderwijs aan te bieden. Zie daarvoor mijn antwoord op vraag 3. Mijn oordeel over deze situatie is dus dat deze zeker niet per definitie 'van de gekke' is, maar dat het goed is dat de inspectie bij het toezicht in schooljaar 2012/2013 rekening houdt met het feit dat de urennormen voor vso en regulier voortgezet onderwijs in dit schooljaar nog niet geharmoniseerd zijn.

2

Komt deze situatie op meer scholen voor?

Er zijn meer scholen die na de examens nog onderwijs aanbieden. Op dit moment geldt hier in het vso immers nog de norm van 1000 uur. Bovendien kunnen er goede (onderwijskundige) redenen zijn om ook nog na de examens onderwijs aan te bieden (zie antwoord op vraag 3).

3

In hoeverre dragen deze lesuren bij aan de kwaliteit van het onderwijs voor deze leerlingen? Zou u concreet kunnen aangeven welke leerdoelen nog te behalen zijn na het eindexamen?

Er kunnen goede onderwijskundige argumenten zijn om ook na het examen nog onderwijs aan te bieden. Hierover kunnen op schoolniveau afspraken gemaakt worden.

Het gaat hierbij bijvoorbeeld om het dichten van het zogeheten 'vakantielek' tussen examens en vervolgonderwijs. Tussen het examen en het vervolgonderwijs zit een periode van circa drie maanden. Dat is een relatief lange periode. Dat brengt voor een deel van de leerlingen het risico met zich mee dat zij moeite hebben met het opnieuw starten van het volgen van onderwijs na de zomervakantie, of zelfs dat zij uitvallen uit het onderwijs. Door na het examen nog onderwijs te volgen kan die periode deels overbrugd worden. Dat kan het studiesucces in het vervolgonderwijs ten goede komen en helpt voortijdig schoolverlaten voorkomen.

Ook programma's, gericht op de voorbereiding op de vervolgonderwijs en de daarvoor benodigde vaardigheden, kunnen – zeker ook in het (v)so – heel wenselijk zijn.

4

Bent u van mening dat deze handhaving van de urennorm rigide is? Zo neen, waarom niet? Zo ja, bent u bereid de inspectie te verzoeken in dit geval coulant met de urennorm om te gaan?

De inspectie heeft de opdracht toe te zien op de naleving van de wettelijke kaders en te handhaven indien hieraan niet wordt voldaan. Dat is wat de inspectie nu doet. De wettelijke urennorm in het laatste examenjaar van het uitstroomprofiel vervolgonderwijs in het voortgezet speciaal onderwijs wordt per 1/8/2013 echter geharmoniseerd met die in het reguliere voortgezet onderwijs, en zal dan nog slechts tenminste 700 uur bedragen. Onderwijs na het examen verzorgen met als enige reden aan de norm te voldoen zal dan niet meer nodig zijn. Wel kunnen er nog steeds onderwijskundige redenen zijn om onderwijs te blijven aanbieden na de examens.

Zoals al aangegeven in antwoord op vraag 1 heb ik met de inspectie afgesproken dat de inspectie in het schooljaar 2012/2013 bij het toezicht op de naleving van de uren-

norm bij leerlingen in het voortgezet speciaal onderwijs die examens doen, coulant zal omgaan met die urennorm. Voor leerlingen in het voortgezet speciaal onderwijs die gespreid examens doen, geldt dit voor het laatste examenjaar.

Datum

Onze referentie

5

Bent u van plan om bij de aanpassing van de urennorm met een significante verlaging van de norm te komen?

De komende periode wil ik met de sector bespreken op welke wijze ik de in het Regeerakkoord aangekondigde 'modernisering van de huidige wettelijke onderwijstijdnormen' zal vormgeven. Wat mij betreft is er niet op voorhand sprake van verlaging van de norm als zodanig. Er zijn ook andere manieren om scholen meer ruimte te bieden om aan de wettelijke normen te voldoen, bijvoorbeeld door de onderwijstijd meer over de schooljaren te kunnen spreiden of door meer verschillende (innovatieve) vormen van onderwijs mee te laten tellen als onderwijstijd. Zoals ik bij de begrotingsbehandeling OCW heb aangekondigd, zal ik uw Kamer voor 1 mei 2013 informeren over de wijze waarop de modernisering van de onderwijstijd ingevuld zal worden.